

Research Paper

Spending Business Microloans on Rural Employment Development; Application of a Logistic Regression Model

*Hojjat Varmazyari¹, Muhammad Asef Shaiq², Mohammad Ali Amiri Mijan², Khalil Kalantari³

1. Assistant Professor, Department of Agricultural Management and Development, Faculty of Agricultural Economics and Development, University of Tehran, Iran.
2. MSc., Department of Agricultural Management and Development, Faculty of Agricultural Economics and Development, University of Tehran, Iran.
3. Professor, Department of Agricultural Management and Development, Faculty of Agricultural Economics and Development, University of Tehran, Iran.

Citation: Varmazyari, H., Shaiq, M. A., Amiri Mijan, M. A., & Kalantari, Kh. (2022). [Spending Business Microloans on Rural Employment Development; Application of a Logistic Regression Model (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 13(3), 372-389, <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2022.328164.1660>

doi: <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2022.328164.1660>

Received: 02 Aug. 2021

Accepted: 04 Feb. 2022

ABSTRACT

Lending microloans for employment creation and prosperity of production is an appropriate way to empower the poor, generate income, reduce poverty and improve food security. Nevertheless, the evidence shows that part of these microloans is faced with moral hazards and spent on non-productive affairs. This study aimed to investigate the spending of business microloans granted by local microcredit funds in the county of Qaleh Ganj in Kerman province and to identify the most important factors affecting their efficient usage. The statistical population consisted of 21,000 rural members of the microcredit funds set up in Qaleh Ganj County. The sample size was calculated using the G*Power software (n = 203) and the sampling was carried out by multistage sampling. The results showed that 46.8% of the members used their production loans in a non-productive way and took it out of the business, 44.3% of the respondents used their loans to maintain their previous business and 8.9% of them used their loans to create new jobs. Logistic regression analysis showed that the variables, namely "times of supervision", "number of group members", "dissatisfaction with high monthly installments", "perceived behavioral control", "perception of job performance", "perceived career advancement prospects" and "level of education" have explained between 46 and 61 percent of the individual membership in both groups of the dependent variable "using business microloans for business development".

Key words:

Microloans, Rural business, Entrepreneurship, Poverty alleviation, Qaleh Ganj

Copyright © 2022, Journal of Rural Research. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

Extended Abstract**1. Introduction**

Microcredit is one of the poverty eradication and unemployment reduction strategies that has become the primary focus

of pundits and policymakers in various countries over the last few years (Negin, 2005). While the formal banking system initially refused to provide the poor with credit services, most developing countries are now increasingly considering meeting the financial needs of the poor through granting microloans. All of the key international institutions, including the European Union (EU), United

*** Corresponding Author:**

Hojjat Varmazyari, PhD

Address: Department of Agricultural Management and Development, Faculty of Agricultural Economics and Development, University of Tehran, Iran.

Tel: +98 (912) 4966174

E-mail: varmazyari@ut.ac.ir

Nations (UN), World Bank, and Asian Development Bank, allocate a portion of their financial resources and research efforts to microcredit. Granting microloans to the poor for the sake of poverty remediation is a vital poverty reduction strategy (Akhter & Cheng, 2020). The microloan granting process was accelerated across the globe in more than 60 countries over two decades (Bateman, 2010).

On the other hand, loans seemingly granted for the development of small businesses are often used for fulfilling other purposes (Sebstad & Cohen, 2001). However, these loans are offered to develop the businesses owned by the economically active poor. The Alavi Foundation set up some rural microcredit funds in 2015 to reduce poverty and empower rural communities in Qaleh Ganj County, Kerman Province, Iran, by enhancing rural businesses. Despite achievements of these funds, it appears that business microloans are being used indiscriminately and deviate from production and business development purposes. Thus, this study aimed to analyze the variables affecting the use of business microloans in production and employment development in Qaleh Ganj County. The results of this research can offer invaluable insights into appropriate lending of business micro-loans and maximizing their effectiveness in business development.

2. Methodology

The present study is a nonexperimental (survey) quantitative research project that follows a post-positivist paradigm. The statistical population consisted of 21,000 rural members of the microcredit funds set up in Qaleh Ganj County. The sample size was calculated using the G*Power software ($n = 203$) and the sampling was carried out by multistage sampling. The required data were collected by means of a questionnaire. The dichotomous dependent variable was "using business microloans for business development" with two categories: low and high usage of the microloan in business development. Those who had spent less than 50% of their microloan on developing their businesses were categorized as the first group, and the villagers who had spent at least 50% of their microloan on developing their businesses were categorized as the second group.

3. Results

The results of descriptive statistics suggested that 95 (46.8%) members spent the business microloan on purposes other than business development. Among 203 respondents, 117 (57.8%) individuals confirmed that no supervision had been exercised on how the microloan was

spent. Besides, 34 (16.7%) individuals had low levels of perceived job performance, and 108 (53.6%) had moderate levels of personal attitude toward entrepreneurship. The logistic regression results indicated that certain variables had a significant impact on explaining individual membership in both groups of the dependent variable "using business microloans for business development" which explained 46-61% of the changes in the dependent variable. These included "the number of supervisions", "perceived job performance", "dissatisfaction with high monthly installments", "the group size", "perceived behavioral control", "level of education", and "perceived career advancement prospects", among the variables imported into the model. Notably, the level of significance was 1% for the four dependent variables and 5% for the other three variables. According to the CV (coefficient of variation), the respondents respectively had the highest consensus on "increasing fund resources through sources of charities and endowments", "granting loans for meeting basic needs", and "increasing fund resources through government budget" as mechanisms for ensuring the effectiveness of business microloans.

4. Discussion

The findings showed that over 47% of microcredit fund members had spent their business microloans outside the business, and only 9% had spent their microloans on starting a new enterprise. Previous studies such as Afrashteh (2003), Rashidi & Mansouri (2005), Varmazyari, Kalantari, & Sha'ban Ali Fami (2009) have also proposed that a proportion of the production loans has deviated from their intended route. Moreover, Karimkoshte (2004) concluded that the farmers had spent large amounts of their loans received from unofficial sources on satisfying their basic daily and other needs. Therefore, it is vital to identify the variables contributing to optimum behavior exhibited during spending business and production loans, particularly microloans granted for business development and sustainable poverty eradication. The broadest consensus of fund members on "increasing fund resources through sources of charities and endowments," "granting loans for meeting basic needs," and "increasing fund resources through government budget" as the mechanisms of enhancing the role of the business microloans indicates that they are reliant on external sources to perpetuate the fund activities and their unmet basic needs.

5. Conclusion

Given the key factors affecting the wise spending of business microloans, lending these loans can be expected

to promote business development when the appropriate climate has been set for their productive use. This climate must be commensurate with the weak financial status of the members. It is therefore recommended to adopt all appropriate measures to supervise loan spending, strengthen fund-dependent groups both quantitatively and qualitatively, improve members' self-confidence and their perceptions of their inner power, diversify the products manufactured by the members, and enhance financial affordance and savings to pave the way for applying for larger loans.

Acknowledgments

Finally, the authors appreciate the support of the Alawi Foundation and the Imam Khomeini Relief Committee for conducting this research.

Conflict of Interest

The authors declared no conflicts of interest

تحلیل هزینه کرد وام‌های کسب و کارهای خرد در توسعه اشتغال روستایی؛ کاربست مدل رگرسیون لجستیک

*حجت ورمزیاری^۱، محمد آصف شایق^۲، محمدعلی امیری میجان^۳، خلیل کلانتری^۴

۱- استادیار، گروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
 ۲- کارشناسی ارشد، گروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
 ۳- استادیار، گروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

حکمه

تاریخ دریافت: ۱۱ مرداد ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۱۵ بهمن ۱۴۰۰

اعطای اعتبارات خرد با هدف اشتغال و رونق تولید، روش مناسبی برای توانمندسازی فقرا، درآمدزایی، کاهش فقر و بهبود امنیت غذایی به شمار می‌رود. با وجود این، شواهد حاکی از آن است که بخشی از اعتبارات مذکور، دچار مخاطرات اخلاقی شده و گیرندگان وام تولیدی، آن را در مسیری غیر از تولید به مصرف می‌رسانند. پژوهش حاضر، در پی بررسی نحوه هزینه‌کرد وام‌های کسب و کار اعطایی توسط صندوق‌های خرد محلی شهرستان قلعه‌گنج استان کرمان و شناخت مهم‌ترین عوامل مؤثر بر هدایت صحیح آن‌ها بود. جامعه آماری این تحقیق ۲۱ هزار نفر روستایی عضو صندوق‌های اعتباری خرد راهاندازی شده در شهرستان قلعه‌گنج بود. حجم نمونه، با استفاده از نرم‌افزار G*Power، ۲۰۳ نفر تعیین و نمونه‌گیری، با روش چند مرحله‌ای انجام شد. نتایج تحقیق نشان داد ۴۶/۸ درصد اعضا، وام تولیدی خود را در مسیر غیرتولیدی مصرف و آن را از کسبوکار خارج کرده بودند، ۴۴/۳ درصد وام خویش را در جهت حفظ کسب و کار قبلی و ۸/۹ درصد اعضا وام خویش را در جهت ایجاد شغل جدید استفاده کرده بودند. تحلیل رگرسیون لجستیک نشان داد که متغیرهای «تعداد دفعات نظارت»، «تعداد اعضای گروه»، «عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام»، «ادراک از کنترل رفتار»، «ادراک از عملکرد شغلی»، «ادراک از زمینه پیشرفت شغلی» و «سطح تحصیلات» توانسته‌اند بین ۴۶ تا ۶۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته «میزان هزینه‌کرد وام در توسعه کسب و کار» را تبیین نمایند.

کلیدواژه‌ها:

وام‌های خرد، کسب و کار روستایی، کارآفرینی، فقرزدایی، قلعه‌گنج

& Belo, 2019; Hyder, 2020; Thanh, Saito, & Duong, 2019; Idi et

al., 2019). دستیابی به اعتبارات، آثار مستقیمی بر رفاه خانوارها

و عملکرد شغلی داشته و می‌تواند با هدف افزایش برابری در

مشاغل، مورد استفاده قرار گیرد (Varmzyari, Kalantari & Shaban

Ali Fami, 2010). باتوجه به موفقیت برخی از نهادهای مالی در

کشورهای مختلف از جمله (اندونزی، مکزیک، بنگلادش، بولیوی،

چین و...)، در ارائه اعتبارات خرد به فقرا و توانمندسازی آن‌ها،

اندیشمندان از این موفقیت‌ها با عنوان انقلاب اعتبارات خرد یاد

کرده‌اند (Appah et al., 2012).

مطالعات نشان داده است که تأمین مالی خرد به صورت کلی‌تر،

اثر مثبتی بر زندگی مشتریان گذاشته، قدرت افراد فقیر را در

بهبود وضع زندگی ارتقا بخشیده و فقرا را از مزیت افزایش درآمد

و در نتیجه بهبود سطح مصرف، بهداشت و افزایش دارایی بهره‌مند

کرده است (Appah et al., 2012; Kumari, Azam & Khalidah, 2019; Mohd,

2018; Murad, & Idewe, 2017). در مجموع، پرداخت

مقدمه

امروزه به دلیل اهمیتی که اعتبارات خرد در دنیا پیدا کرده

است، بسیاری از کشورها به شیوه‌های مختلف، اقدام به عملیاتی

کردن این نوع اعتبارات برای اقشار فقیر جامعه کرده‌اند. در آغاز،

ارائه خدمات اعتباری برای فقرا توسط سیستم بانکداری رسمی

نادیده گرفته شده بود. ولی در حال حاضر، تأمین نیازهای مالی

فقرا از طریق اعتبارات خرد در اکثر مناطق در حال توسعه، به شکل

روزافزونی مورد توجه است و تمامی نهادهای مهم بین‌المللی

نظیر اتحادیه اروپا، سازمان ملل متحد، بانک جهانی، بانک

آسیایی، بخشی از منابع مالی و پژوهش‌های خود را به تأمین

مالی خرد اختصاص می‌دهند. اعتبارات خرد روش مناسبی برای

توانمندسازی، درآمدزایی، کاهش فقر و افزایش امنیت غذایی بوده

و منجر به بهبود وضعیت اقتصادی روستائیان می‌شود (Al-shami,

Razali & Rashid, 2018; Shaiq et al., 2021; Awojobi, 2019; Félix

* نویسنده مسئول:

دکتر حجت ورمزیاری

نشانی: گروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران، تهران.

تلفن: ۴۹۶۶۱۷۴ (۹۱۲) ۰۹۸+

پست الکترونیکی: varmazyari@ut.ac.ir

بخش جدایی‌ناپذیری از سیاست توسعه و ابزار کاهش مؤثر فقر است. مطالعات نشان می‌دهد تأمین مالی خرد می‌تواند تأثیر مثبتی بر معیشت دریافت‌کنندگان و کاهش فقر داشته باشد (Johnson et al., 2009). لیتفیلد^۱ و همکاران (۲۰۰۳) معتقدند تأمین مالی خرد، ابزار کلیدی برای دستیابی به اهداف توسعه هزاره است و می‌تواند در درآمد، پس‌انداز، هزینه و انباشت دارایی، بهداشت، امنیت غذایی، آموزش، ایجاد اشتغال در مسکن و انسجام اجتماعی اعضای تحت پوشش تأثیر بگذارد (Van Rooyen, Stewart, Wet, 2012). بانک جهانی سه هدف عمده را برای وام دادن به بنگاه‌های خرد ذکر کرده است. این اهداف شامل ایجاد اشتغال و فرصت‌های درآمدی از طریق بنگاه‌های خرد؛ افزایش بهره‌وری و درآمد گروه‌های آسیب‌پذیر، به‌ویژه زنان و فقرا و کاهش وابستگی خانوارهای روستایی به محصولات کشاورزی مستعد خشکسالی، از طریق تنوع بخشیدن به فعالیت‌های اقتصادی است (Webster, Riopelle, & Chidzero, 1996).

با این حال، برخی از مطالعات نشان داده‌اند که اعتبارات خرد در کاهش فقر و توسعه، اثر آن‌چنانی نداشته است. به‌طوری‌که، نویبو^۲ و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که اعتبارات خرد در کاهش فقر خانوارهای زراعی تأثیر منفی داشته است. باروکلوف^۳ (۲۰۱۸) معتقد شده است، اعتبارات خرد حتی ممکن است به بهترین وجه به‌عنوان یک مداخله «ضد توسعه» توصیف گردد. آثار اعتبارات خرد، به نحوه هزینه‌کرد آن‌ها بستگی اساسی دارد. بنا به اظهار سبستد و کوهن^۴ (۲۰۰۱) در بیشتر مواقع وام‌هایی که برای توسعه کسب‌وکارهای کوچک داده می‌شود، برای رفع نیازهای دیگر به کار گرفته می‌شود.

در حال حاضر، مدل نظری مشخصی که تبیین‌کننده رفتار افراد در هزینه‌کرد اعتبارات کسب‌وکار در مسیر اشتغال باشد، وجود ندارد. ولی با توجه به اینکه نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده، مشتمل بر سازه‌های مفهومی است که رفتار فرد در استفاده از منابع در دسترس از جمله سرمایه‌های مالی را در اشتغال‌زایی و کارآفرینی پیش‌بینی می‌کند، در این مطالعه در شکل دادن به چارچوب نظری مورد استفاده قرار گرفت. طبق نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده که توسط آیزن^۵ (۱۹۸۵) ارائه گردید، فرد برای آغاز کردن یک رفتار، با پیشنهاد آن رفتار مواجه می‌شود و ارزش آن را ارزیابی می‌کند (نگرش^۶) و اگر قانع شود که انتظار اطرافیان و جامعه از او، انجام آن رفتار است (هنجار ذهنی^۷) و توانایی انجام مطلوب آن کار را دارد (کنترل رفتاری ادراکی^۸ شده)، آنگاه تصمیم نهایی

تسهیلات خرد به اقشار فقیر با هدف التیام‌بخشی به فقر، یکی از راهکارهای مهم و حیاتی در کاهش فقر به حساب می‌آید (Akhter, Cheng, 2020; Sulemana, Naiim, & Adjanyo, 2019). به سرعت در سراسر جهان گسترش یافته و در دهه‌های گذشته در بیش از ۶۰ کشور جهان در حال اجرا است (Bateman, 2010). اعتبارات خرد کمک می‌کند تا خدمات مالی مختلفی به مردم فقیر، بدون وثیقه‌های مرسوم در سیستم بانکداری ارائه شود. در بند ششم سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه کشور نیز بر «تأمین مالی فعالیت‌های خرد و متوسط به‌وسیله نظام بانکی» تأکید شده است و لذا نظام بانکی کشور باید با یک بسته جامع و مناسب، از این فعالیت‌ها حمایت ویژه‌ای به عمل آورند.

یکی از محدود اقداماتی که تاکنون در این زمینه در ایران توسط نهادهای عمومی انجام شده است، توسعه صندوق‌های اعتبارات خرد شهرستان قلعه‌گنج استان کرمان است که البته اخیراً در مناطق دیگری از کشور نیز توسعه یافته است. شهرستان قلعه‌گنج در جنوب استان کرمان واقع شده و یکی از محروم‌ترین شهرستان‌های کشور با جمعیتی بالغ بر ۸۰ هزار نفر است. بنیاد علوی که زیرمجموعه بنیاد مستضعفان است، صندوق‌های اعتبارات خرد روستایی را با هدف کاهش فقر و توانمندسازی جوامع روستایی، از طریق رونق‌بخشی به کسب‌وکارهای روستایی، از سال ۱۳۹۴ راه‌اندازی کرده است و طی پنج فاز تمام روستاهای قلعه‌گنج را تحت پوشش قرار داده است. در نتیجه فعالیت این صندوق، ۲۱ هزار نفر از جمعیت روستایی قلعه‌گنج، فارغ از جنسیت و نوع کسب‌وکار، تحت پوشش این صندوق قرار گرفتند. این افراد در قالب گروه‌های هفت‌نفره ذیل صندوق‌ها سازماندهی شده‌اند. با وجود دستاوردهای این صندوق‌ها در زمینه ارائه بهتر خدمات اعتباری برای تقویت اشتغال ساکنان محلی، شواهدی دال بر عدم استفاده مناسب از اعتبارات تولیدی و خروج آن‌ها از مسیر تولید وجود دارد. پس از گذشت شش سال از آغاز به کار این صندوق‌ها، مطالعه‌ای در خصوص نحوه استفاده از اعتبارات مذکور و متغیرهای مؤثر بر هزینه‌کرد صحیح آن‌ها منتشر نشده است. لذا این مطالعه، ضمن تحلیل متغیرهای مذکور، به بررسی سازوکارهای بهبود نقش صندوق‌های اعتبارات خرد در توسعه کسب‌وکارهای شهرستان قلعه‌گنج پرداخته است. نتایج این پژوهش می‌تواند رهنمودهای مناسبی را برای اعطای این اعتبارات و افزایش اثربخشی آن‌ها در توسعه کسب‌وکارها ارائه کند. علاوه بر این می‌تواند منجر به تقویت اندک ادبیات تجربی ناظر بر نحوه هزینه‌کرد اعتبارات تولیدی خرد شود.

مروری بر ادبیات موضوع

وام خرد به مفهوم فراهم کردن خدمات مالی و غیرمالی، برای افراد غیر برخوردار از سیستم بانکداری سنتی تعریف شده است (Littlefield, Morduch & Hashemi, 2003). اعتبارات خرد به‌عنوان

1. Littlefield
2. Nwibo
3. Barrowclough
4. Sebstad & Cohen
5. Isek Ajzen
6. Attitude
7. Subjective norm
8. Perceived behavioral control

مختلف حاکی از هزینه‌کرد این تسهیلات در زمینه‌های غیرتولیدی از قبیل تأمین نیازهای مصرفی و معیشتی، پرداخت دیون، بدهی‌های قبلی و مسافرت است (Mohammadi Yeganeh, Cheraghi & Hosseinzadeh, 2012; Varmzyari, Kalantari & Shaban Ali Fami, 2010). آفرشته (۲۰۰۳) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که ۷۶ درصد وام‌های دریافتی کشاورزی، در مواردی غیر از هدف اولیه مصرف شده‌اند. رشیدی و منصور (۲۰۰۵) در قالب طرح پژوهشی مؤسسه بین‌المللی توسعه خدمات مالی خرد، به بررسی نحوه مصرف وام‌ها در روستاهای مناطق محروم استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل و کردستان پرداختند. یافته‌های ایشان حاکی از آن است که ۷۴ درصد وام‌های دریافتی از بانک کشاورزی، صرف امور تولیدی و کشاورزی گردیده و بقیه در جهت خرید مسکن و سایر نیازهای زندگی روستائیان مصرف شده است. طبق یافته کریم‌کشته (۲۰۰۴)، زارعان اعتبارات دریافتی از منابع رسمی از قبیل مؤسسات پولی و اعتباری دارای مجوز را بیشتر در مسیر تولید به کار گرفته‌اند. به‌طوری‌که حدود ۶۴ درصد نمونه موردبررسی آن‌ها از وام در امر تولیدات کشاورزی استفاده کرده‌اند. اما زارعانی که از منابع غیررسمی وام دریافت کرده‌اند، بیشتر مبالغ دریافتی را به مصرف نیازهای روزمره و سایر نیازهای خود رسانیده‌اند. شایان‌ذکر است که منابع غیررسمی اعطای وام، فاقد ضوابط رسمی بوده و بر اساس قواعد عرفی اداره می‌شوند. از این جمله می‌توان به وام‌های اعطایی توسط سلف‌خران و صندوق‌های خانوادگی اشاره کرد.

همچنین فعالیت و خارقانی (۲۰۱۱) به بررسی تأثیر وام‌های خرد بر اشتغال در ایران پرداخته است و نتایج تخمین‌های مدل پروبیت آن‌ها نشان داده است که اعتبارات خرد بر روی ایجاد «اشتغال با دستمزد و حقوق» بی‌تأثیر است و بر ایجاد اشتغال «بدون دستمزد و حقوق» تأثیر بسیار اندکی دارد. ورمزیاری و همکاران (۲۰۱۰) نیز به این نتیجه دست یافتند که تنها ۳۷/۸ درصد از کشاورزان منطقه مورد مطالعه، وام دریافتی را به‌طور کامل در مسیر کشاورزی هدایت کرده‌اند و وام ۱۸/۴ درصد از آنان کاملاً دچار انحراف گردیده و وام بقیه افراد نیز تا حدودی از مسیر تولید خارج شده است.

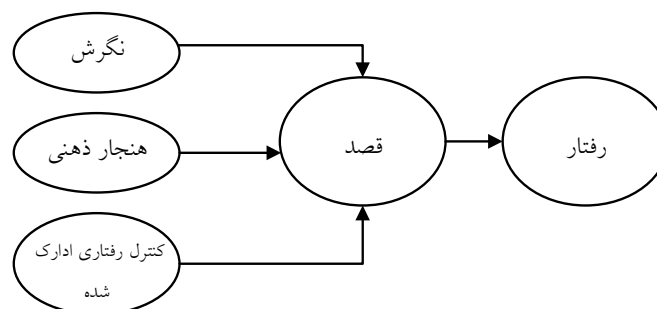
در او شکل می‌گیرد (قصده). این روابط علی در تصویر شماره ۱ ارائه شده است.

یکی دیگر از متغیرهای مؤثر بر هزینه‌کرد وام‌های تولیدی در مسیر توسعه کسب‌وکار، قصد کارآفرینانه است. مطالعه رفتار کارآفرینانه از طریق بررسی قصد کارآفرینانه، بر اساس تلقی کارآفرینی به‌عنوان رفتار برنامه‌ریزی شده (Krueger et al., 2000) و فرض ارتباط بین قصد خوداشتغالی و ورود واقعی به کسب‌وکار انجام می‌شود (Kolvereid & Isaksen, 2006). به‌بیان‌دیگر، قصد کارآفرینانه، بهترین پیش‌بینی‌کننده رفتار کارآفرینانه به شمار می‌رود (Liñán & Fayolle, 2015). از سوی دیگر، شفافیت و مشارکت‌جویی در مدیریت صندوق‌ها و مؤسسات مالی نیز می‌تواند منجر به بهبود سرمایه اجتماعی شود و از این طریق قصد کارآفرینی را تشویق کند. اثر سرمایه اجتماعی بر قصد کارآفرینانه توسط مطالعات زیادی مورد توجه قرار گرفته است (Anderson & Miller, 2003; Myint et al., 2005; Ullhoi, 2005; Yi-Renko et al., 2001). علاوه بر متغیرهای فوق، ادراک از فرصت‌ها نیز بر احتمال کارآفرینی و هزینه‌کرد منابع مالی موجود برای توسعه کسب‌وکار مؤثر است. درواقع، محققان به این نتیجه رسیده‌اند که هرچه افراد تصور کنند فرصت‌های بیشتری وجود دارد، میزان تلاش خود را برای تعقیب اهداف خود افزایش داده و در نتیجه، عملکرد شغلی آن‌ها افزایش خواهد یافت (Zacher et al., 2010; Schmitt et al., 2013). لذا فرصت‌های کارآفرینی درک‌شده، باید اثر مثبتی بر فعالیت کارآفرینی داشته باشد (Bohlmann, Rauch & Zacher, 2017).

پیشینه تحقیق

مطالعات نشان می‌دهد تأثیر سیاست‌های اعتباری، به‌طور قابل توجهی در کشورها متفاوت بوده است (Islam & Gorman, 2019). هرچند هدف ارائه اعتبارات کسب‌وکار، کمک به ارتقای تولید، شکل‌گیری کسب‌وکارهای جدید، افزایش درآمد، ایجاد اشتغال پایدار و توانمندسازی جوامع محلی است؛ اما مطالعات

9. Intention

بر چگونگی هزینه‌کرد اعتبارات خرد توسط کشاورزان در نیجریه است. همچنین بررسی سیگرس^{۱۱} و همکاران (۲۰۱۰) در اتیوپی به این نتیجه رسید که مبلغ اندک وام‌های دریافتی و دوره بازپرداخت کوتاه‌مدت آن‌ها، از دلایل ناکارآمدی این اعتبارات و عدم انگیزه کافی وام‌گیرندگان برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تولیدی و اشتغال‌زایی در بخش کشاورزی هستند. مطالعه علی و یوسف^{۱۲} (۲۰۱۹) نیز نشان داد که سرمایه اجتماعی بر قصد کارآفرینی اثرگذار است. به‌طورکلی باتوجه به مبانی نظری و پیشینه تحقیق می‌توان نتیجه گرفت، متغیرهایی نظیر سن، سطح تحصیلات، بعد خانوار، اندازه مزرعه، میزان اراضی آبی و دیام، مدت بازپرداخت وام‌ها، تعداد دفعات نظارت، تعداد اعضای گروه، عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام، ادراک از کنترل رفتار، قصد کارآفرینانه، ادراک از فرصت‌های شغلی، نگرش شخصی نسبت به رفتار کارآفرینانه، هنجارهای ذهنی، ادراک از عملکرد شغلی و مدیریت شفاف و مشارکتی و مشارکتی از متغیرهای مهم و مؤثر بر هزینه‌کرد اعتبارات تولیدی خرد در مسیر کسب‌وکار شناخته شده‌اند. بر این اساس می‌توان چارچوب نظری این مطالعه را به شکل زیر تدوین کرد. در حقیقت یکی از وجوه نوآوری اصلی این تحقیق در زمینه چارچوب نظری، تلفیق سازه‌های روان‌شناختی با متغیرهای فردی - حرفه‌ای مؤثر بر هزینه‌کرد وام‌های تولیدی خرد است (تصویر شماره ۲).

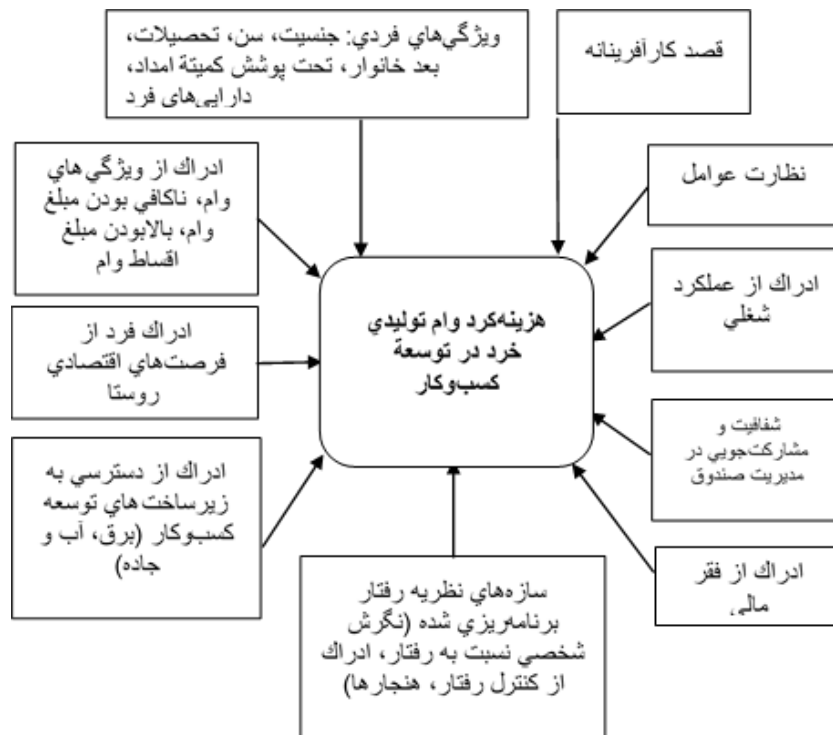
11. Segers

12. Ali & Yousuf

مطالعه محمدی یگانه و همکاران (۲۰۱۲) در شهرستان زنجان نشان داد که نبود درآمد پایدار در بخش کشاورزی مهم‌ترین مانع در هزینه‌کرد وام‌های دریافتی برای اشتغال‌زایی در این بخش است. این مطالعه نشان داد که انحراف در هزینه‌کرد اعتبارات کشاورزی در بین کشاورزان با سن بالاتر و درآمد کمتر به میزان بیشتری دیده می‌شود، درحالی‌که با افزایش سطح تحصیلات و میزان اراضی دیم و آبی، میزان سرمایه‌گذاری وام‌ها برای اشتغال‌زایی در بخش کشاورزی افزایش می‌یابد. ورمزیاری و همکاران (۲۰۱۰) هم به این نتیجه رسیدند که متغیرهای مبلغ وام پرداختی، تعداد دفعات نظارت کارشناسان بانک بر نحوه مصرف وام و سطح مالکیت، در مجموع ۶۰ درصد از تغییرات میزان مصرف وام‌های کشاورزی در فعالیت‌های کشاورزی را تبیین کرده و هر سه این متغیر، اثر مثبت و معنی‌دار بر میزان هزینه‌کرد وام‌های کشاورزی در مسیر کشاورزی داشته‌اند. (مطالعات، Agbeko et al., 2017; Addae-Korankye, 2014; Nayak, & da Silva, 2019; Ogero, 2019; Osei-Hwedie, & Kurantin, 2019) نشان داد که نظارت بر وام‌های کسب‌وکار در کنار سایر عوامل، نقش قابل توجهی را در بازپرداخت وام‌ها و هزینه‌کرد بهینه وام‌های تولیدی دارد.

مطالعه اوبیم اوبو و داگلاس^{۱۰} (۲۰۱۱) نشان داد که سن، سطح تحصیلات، اندازه مزرعه، بعد خانوار، مدت بازپرداخت وام‌ها و میزان نظارت کارشناسان بانک از مهم‌ترین عوامل مؤثر

10. UgbemOboh & Douglas

تصویر ۲. چهارچوب نظری تحقیق. منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

روش‌شناسی تحقیق

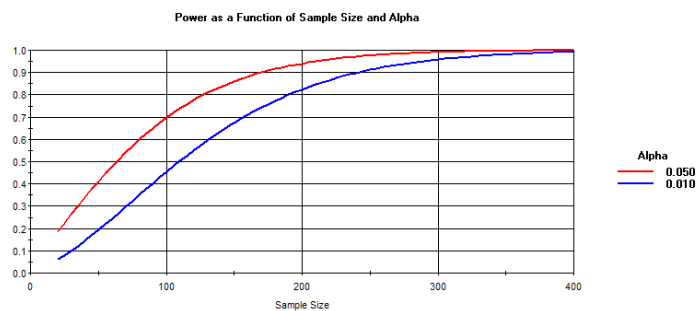
متوالی در دو یا چند سطح سلسله‌مراتبی مثلاً از سطح ملی تا سطح اعضای خانوار انجام می‌شود (Battaglia, 2008).

ابزار جمع‌آوری اطلاعات تحقیق پرسش‌نامه بود. برای تدوین پرسش‌نامه، ابتدا ضمن بررسی پیشینه و نظریه‌های موجود در زمینه مسئله تحقیق، پرسش‌نامه تهیه و با نظر کارشناسان و اخذ بازخوردهای میدانی نهایی شد. متغیر وابسته تحقیق «استفاده از وام خرد برای توسعه کسب‌وکار» بود که به صورت دوجوهی (استفاده اندک و استفاده زیاد) اندازه‌گیری شد. در واقع، افرادی که کمتر از ۵۰ درصد وام را در توسعه کسب‌وکار خرج کرده بودند، به‌عنوان گروه اول و روستائینی که حداقل ۵۰ درصد از وام اخذشده را در توسعه کسب‌وکار مصرف کرده بودند، به‌عنوان گروه دوم مدنظر قرار گرفتند. متغیرهای مستقل بکار رفته در این پژوهش به دو دسته تقسیم‌بندی شد. گروهی از این متغیرها، به‌صورت مکنون بوده و نیازمند آشکارسازی با تعدادی گویه بودند (جدول شماره ۱). ولی دسته دوم در قالب یک سؤال آشکار ارزیابی شدند (جدول شماره ۲).

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات علاوه بر آماره‌های توصیفی نظیر میانگین، انحراف معیار و ضریب تغییرات، از رگرسیون لجستیک استفاده شد. کلیه عملیات آماری و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام شد.

تحقیق حاضر از لحاظ جهان‌بینی، از پارادایم پسانبات‌گرایی پیروی نموده و از نظر رهیافت، کمی بوده و از راهبرد غیرآزمایشی (پیمایشی) استفاده کرده است. جامعه آماری این تحقیق ۲۱ هزار نفر روستایی عضو در صندوق‌های اعتباری خرد راه‌اندازی شده توسط بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی در شهرستان قلعه گنج هستند. البته تسویه کلیه اقساط آخرین وام تولیدی دریافتی، شرط قرارگیری افراد در نمونه این مطالعه بود. برای تعیین حجم نمونه از نرم‌افزار G*Power استفاده شد. نوع آزمون دو دامنه، توان آماری، ۸۰ درصد (Brownlee, 2018) و سطح خطای نوع اول، ۵ درصد و نسبت برتری، ۳/۴۳ تعیین شد (تصویر شماره ۳).

نرم‌افزار بر اساس اطلاعات ورودی، حجم نمونه موردنیاز را ۲۰۳ نفر تعیین کرد. در این پژوهش برای انتخاب نمونه، از روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای استفاده گردید. به‌طوری‌که ابتدا مناطق روستایی شهرستان قلعه گنج بر اساس تعداد دهستان به پنج خوشه تقسیم شد و سپس درصد هر خوشه (دهستان) از نمونه، بر اساس سهم آن دهستان از اعضای صندوق‌های اعتبارات خرد شهرستان قلعه گنج مشخص گردید. در مرحله بعدی روستاهایی از هر خوشه انتخاب و اعضای صندوق‌ها در روستاهای مذکور به‌صورت تصادفی در سال ۱۳۹۸ مورد مطالعه قرار گرفتند. در حقیقت، در نمونه‌گیری چندمرحله‌ای، کار نمونه‌گیری به‌صورت

تصویر ۳. سناریوهای تعیین حجم نمونه در دو سطح خطای نوع اول ۵ و ۱ درصد. منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

جدول ۱. آلفای کرونباخ و نحوه اندازه‌گیری دسته اول متغیرها.

متغیرها	تعداد گویه	آلفای کرونباخ
نگرش شخصی نسبت به کارآفرینی	۳	۰/۷۲۳
قصد کارآفرینانه	۳	۰/۷۹۳
شفافیت و مشارکت‌جویی در مدیریت صندوق	۴	۰/۶۶۲
ادراک از عملکرد شغلی	۳	۰/۹۱۱

*سؤالات کلیه متغیرهای فوق، بر اساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای (۱: کاملاً مخالف و ۵: کاملاً موافق) سنجیده شده‌اند.

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

جدول ۲. دسته دوم متغیرهای مستقل به کاررفته در این پژوهش.

متغیرها	سطح سنجش	متغیرها	سطح سنجش
جنسیت	اسمی	تعداد دفعات نظارت	نسبی
تحت پوشش کمیته امداد امام (ره)	اسمی	تعداد قطعات زمین	نسبی
سطح تحصیلات	ترتیبی	فقر مالی خانوار درک شده	ترتیبی
ادراک از زمینه پیشرفت شغلی	ترتیبی	میزان مساحت زمین تحت تملک (هکتار)	نسبی
سن	نسبی	ادراک از عدم برخورداری از زمین مناسب	ترتیبی
سهم فعالیت‌های کشاورزی از درآمد سالیانه فرد	نسبی	ادراک از عدم بهره‌مندی مناسب از جاده	ترتیبی
بعد خانوار	نسبی	ادراک از عدم بهره‌مندی مناسب از آب	ترتیبی
تعداد دام سبک	نسبی	ادراک از عدم بهره‌مندی مناسب از برق	ترتیبی
تعداد دام سنگین	نسبی	تعداد اعضای گروه	فاصله‌ای

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

یافته‌ها

اساس تعداد نفرات گروهی که در آن عضو بودند، به چهار دسته تقسیم شدند. بیشترین فراوانی مربوط به گروه ۱۳-۱۶ نفره با تعداد ۱۵۱ نفر و با درصد فراوانی (۷۴/۴ درصد) بود. علاوه بر این، قصد کار آفرینانه ۱۷۴ نفر (۸۵/۷ درصد) اعضای صندوق در سطح متوسطی قرار داشت. همچنین، ادراک از کنترل رفتار ۱۳۱ نفر (۶۴/۵ درصد) اعضا در حد متوسطی بود و ادراک از فرصت‌های شغلی ۱۶۹ نفر (۸۳/۳ درصد) اعضای صندوق‌های در حد پائینی قرار داشت (جدول شماره ۳).

متغیرهای مؤثر بر تفکیک اعضا بر اساس میزان هزینه‌کرد وام تولیدی در توسعه کسب‌وکار

در پژوهش حاضر، رگرسیون لجستیک همزمان، به‌منظور تعیین متغیرهای مستقل مؤثر بر پیش‌بینی وضعیت افراد در استفاده از وام تولیدی خرد در مسیر توسعه کسب‌وکار، بهره گرفته شد. طبق یافته‌های تحقیق، لگاریتم تابع درست‌نمایی ۱۵۷/۹۸ و آماره کای اسکوتر ۱۲۳/۰۴ با درجه آزادی ۲۹ بوده و در سطح یک درصد ($P = ۰/۰۰$) معنی‌دار است. معنی‌داری کای اسکوتر نشان‌دهنده آن است که مدل ایجادشده، به شکل معنی‌داری بهتر از مدل ثابت^{۱۳}، عضویت افراد را در هر یک از دو گروه متغیر وابسته پیش‌بینی می‌کند. به‌بیان دیگر، مدل مذکور برای شناخت نقش متغیرهای مستقل در برآورد اعضای دو گروه (استفاده‌اندک و استفاده‌بالا از وام در توسعه کسب‌وکار) مناسب و قابل اتکاء است.

قدرت مدل حاضر از نظر تفکیک افراد در طبقات متغیر وابسته مناسب بوده و دقت کل طبقه‌بندی افراد، برابر ۸۳/۳ درصد است. این دقت در افرادی که تا ۵۰ درصد وام تولیدی را در توسعه کسب‌وکار خرج کرده‌اند ۷۹/۴ درصد و در افرادی که بالای ۵۰

بر اساس نتایج پژوهش ۹۳ نفر (۴۵/۸ درصد) از پاسخ‌گویان مرد و ۱۱۰ نفر (۵۴/۲ درصد) زن بود. میانگین سن اعضاء صندوق مشارکت‌کننده در این تحقیق (۳۵/۴۳) سال با انحراف معیار (۱۰/۶۷) بود و جوان‌ترین عضو در این تحقیق ۱۷ سال و مسن‌ترین آن‌ها ۷۰ سال سن داشته است. توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان برحسب تحصیلات نشان داد که ۵۹ نفر (۲۹/۱ درصد) از پاسخ‌دهندگان دیپلم داشتند که بیشترین درصد را در برمی‌گیرد. همچنین مشخص شد، مبلغ وام پرداخت‌شده به اعضاء متفاوت است که میانگین وام پرداختی به پاسخ‌دهندگان این پرسش‌نامه، ۱۴۵۳۰۰۰ (یک میلیون و چهارصد و پنجاه و سه هزار تومان) بود و در این تحقیق بیشترین فراوانی، به گروه ۱۱۰۰۰۰۰ (یک میلیون و یکصد هزار تومان) - ۲۰۰۰۰۰۰ (دو میلیون تومان) تعلق دارد که با تعداد ۸۷ نفر (۴۲/۹ درصد) بیشترین فراوانی را دارا بود. ۱۴۲ نفر (۷۰ درصد) اعضا، تا حدی زیادی از بالا بودن اقساط وام‌ها ناراضی بودند. همچنین ۱۶۲ نفر (۷۹/۸ درصد) اعضا معتقد بودند که وام بر ایجاد اشتغال جدید اثرهای کمی داشته است. از دیدگاه ۶۹ درصد پاسخ‌گویان وام دریافتی، آثار کمی بر افزایش درآمد داشته است و ۷۲/۹ درصد از پاسخ‌گویان معتقد بودند وام اثر کمی بر افزایش پس‌انداز داشته است.

علاوه بر این ۹۵ نفر (۴۶/۸ درصد) اعضا، وام تولیدی را از مسیر کسب‌وکار خارج نموده بودند. همچنین، از میان ۲۰۳ نفر پاسخ‌گویان، به تعداد ۱۱۷ نفر (۵۷/۸ درصد) از پاسخ‌گویان بیان نمودند که هیچ‌گونه نظارتی بر نحوه هزینه‌کرد وام صورت نگرفته است. ادراک از عملکرد شغلی ۳۴ نفر (۱۶/۷ درصد) در سطح پائینی قرار داشت. نگرش شخصی نسبت به کار آفرینی ۱۰۸ نفر (۵۳/۶ درصد) در حد متوسط بود. همچنین افراد مورد مطالعه، بر

13. Constant-only model

بر اساس شاخص کوکس و اسنل^{۱۵}، ۴۶ درصد و بر اساس شاخص ناگلکرک^{۱۶}، ۶۱ درصد است. بر این اساس می‌توان با احتیاط بیان کرد که متغیرهای مستقل توانسته‌اند بین ۴۶ تا ۶۱ درصد از تغییرات متغیر هزینه کرد و ام تولیدی در توسعه کسب‌وکار (بالای ۵۰ درصد و پایین ۵۰ درصد) را تبیین کنند.

15. Cox & Snell R Square

16. Nagelkerke R Square

درصد وام خود را در توسعه کسب‌وکار خرج کرده‌اند، ۸۶/۸ درصد است. میزان خطای استاندارد متغیرهای مربوطه نیز پایین‌تر از ۲ بوده و لذا مشکلاتی از قبیل هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای مستقل وجود ندارد. بنا به اظهار شواب^{۱۴} (۲۰۰۲) چنانچه خطای استاندارد بیش از ۲ باشد، احتمالاً هم‌خطی چندگانه وجود داشته و متغیر مربوطه نباید مورد تفسیر قرار گیرد. میزان Pseudo-R2

14. Schwab

جدول ۳. ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای پاسخ‌گویان.

متغیر	ویژگی‌ها	فراوانی	درصد فراوانی	
جنسیت	مرد	۹۳	۴۵/۸	
	زن	۱۱۰	۵۴/۲	
طبقات سنی (سال)	کمتر از ۳۰	۷۳	۳۶	
	۳۱-۴۰	۸۴	۴۱/۴	
	۴۱-۵۰	۲۸	۱۳/۸	
	۵۱-۶۰	۱۱	۵/۴	
	بالتر از ۶۰	۷	۳/۴	
تحصیلات	بی‌سواد	۳۴	۱۶/۷	
	خواندن نوشتن	۹	۴/۴	
	ابتدایی	۳۳	۱۶/۳	
	راهنمایی	۲۷	۱۳/۳	
	متوسطه	۷	۳/۴	
	دیپلم	۵۹	۲۹/۱	
	فوق دیپلم	۱۲	۵/۹	
	کارشناسی و بالاتر	۲۲	۱۰/۸	
	مبلغ وام‌ها	کمتر از یک میلیون	۸۶	۴۲/۴
		۱۱۰۰۰۰۰-۲۰۰۰۰۰۰	۸۷	۴۲/۹
۲۱۰۰۰۰۰-۳۰۰۰۰۰۰		۲۸	۱۳/۸	
۳۱۰۰۰۰۰-۴۰۰۰۰۰۰		۱	۰/۵	
بالتر از ۴۰۰۰۰۰۰		۱	۰/۵	
عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام	کم	۳۹	۱۹/۲	
	متوسط	۲۲	۱۰/۸	
	زیاد	۱۴۲	۷۰	
ادراک از آثار وام بر ایجاد اشتغال جدید	کم	۱۶۲	۷۹/۸	
	متوسط	۱۵	۷/۴	
	زیاد	۲۶	۱۲/۸	
	کم	۱۴۰	۶۹	
ادراک از آثار وام بر افزایش درآمد	متوسط	۳۱	۱۵/۳	
	زیاد	۳۲	۱۵/۸	

ادامه جدول ۳. ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای پاسخ‌گویان.

متغیر	ویژگی‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
ادراک از آثار وام بر افزایش پس‌انداز	کم	۱۴۸	۷۲/۹
	متوسط	۲۱	۱۰/۳
	زیاد	۳۴	۱۶/۷
محل هزینه‌کرد وام دریافتی	امور غیر تولیدی	۹۵	۴۶/۸
	حفظ کسب‌وکار قبلی	۹۰	۴۴/۳
	راه‌اندازی کسب‌وکار جدید	۱۸	۸/۹
تعداد دفعات نظارت بر وام	۰	۱۱۷	۵۷/۶
	۱	۲۸	۱۸/۷
	۲	۲۷	۱۳/۳
	۳	۱۶	۷/۹
	۴	۲	۱
	۵	۱	۰/۵
هزینه‌کرد وام در مسیر کسب‌وکار	کمتر از ۵۰ درصد	۹۷	۴۷/۸
	بیشتر از ۵۰ درصد	۱۰۶	۵۲/۲
ادراک از عملکرد شغلی	پائین	۳۴	۱۶/۷
	متوسط	۱۰۵	۸۵/۷
	بالا	۶۴	۳۱/۵
نگرش شخصی نسبت به کارآفرینی	پائین	۱۱	۵/۴
	متوسط	۱۰۸	۵۳/۶
	بالا	۸۴	۴۱/۴
تعداد اعضای گروه	۷-۹ نفر	۵	۲/۵
	۱۰-۱۲ نفره	۴۱	۲۰/۲
	۱۳-۱۶ نفره	۱۵۱	۷۴/۴
	۱۷-۲۰	۴	۲
قصد کارآفرینانه	پائین	۱۸	۸/۹
	متوسط	۱۷۴	۸۵/۷
	بالا	۱۱	۵/۴
ادراک از کنترل رفتار	پائین	۱۷	۸/۴
	متوسط	۱۳۱	۶۴/۵
	بالا	۵۵	۲۷/۱
ادراک از فرصت‌های شغلی	پائین	۱۶۹	۸۳/۳
	متوسط	۲۷	۱۳/۳
	بالا	۷	۳/۴

در خصوص متغیر تعداد اعضای گروه، دو نفر داده گم‌شده وجود داشت و درصد گزارش‌شده برای این متغیر، درصد معتبر است.

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

- X3: عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام
 X4: تعداد اعضای گروه
 X5: ادراک از کنترل رفتار
 X6: سطح تحصیلات
 X7: ادراک از زمینه پیشرفت شغلی
 $P = \text{احتمال تعلق فرد به طبقه دوم}$

پس از بررسی متغیرهای مؤثر بر تفکیک اعضا بر اساس میزان هزینه‌کرد وام تولیدی، در بخش نهایی تحقیق حاضر، سازوکارهای بهبود نقش آفرینی وام‌های خرد در توسعه کسب‌وکارها در قلعه‌گنج بررسی شدند.

سازوکارهای بهبود نقش وام‌های خرد در توسعه کسب‌وکارهای روستایی در شهرستان قلعه‌گنج

در پژوهش حاضر، تعداد ۲۱ سازوکار برای بهبود اثربخشی وام‌های خرد تولیدی در توسعه کسب‌وکارها مورد بررسی قرار گرفت. باتوجه به جدول شماره ۵، بیشترین اجماع اعضا، به ترتیب به سازوکارهای «افزایش منابع صندوق با استفاده از منابع خیران و وقف»، «وام‌دهی برای تأمین نیازهای اساسی زندگی»، «افزایش منابع صندوق با استفاده از بودجه دولت»، «تشویق مشتریان (اعضای) خوش‌حساب صندوق» و «کمک به بیمه محصولات تولیدی اعضا» تعلق گرفت و سازوکارهای «نقش آفرینی صندوق در تأمین زیرساخت‌های عمومی (مانند جاده، برق)»، «نقش آفرینی صندوق در سهولت کارهای اداری مربوط به کسب‌وکار» و «کمک به ساماندهی اعضا در قالب شرکت‌هایی مانند تعاونی» به ترتیب کمترین اجماع را به خود اختصاص دادند (جدول شماره ۵).

بحث و نتیجه‌گیری

طبق یافته‌های این پژوهش، بالغ بر ۴۷ درصد اعضا صندوق‌های اعتباری خرد، وام تولیدی خود را در مسیر غیرتولیدی مصرف نموده و به عبارتی آن را از کسب‌وکار خارج کرده‌اند. همچنین تنها ۹ درصد اعضا، وام خویش را در جهت ایجاد شغل جدید استفاده کرده‌اند. مطالعات قبلی همچون (Afrashteh, 2003; Rashidi & Mansouri, 2005; Varmazyari, Kalantari & Shaebanali Fami, 2010) نیز نشان داده‌اند بخشی از وام‌های تولیدی از مسیر اصلی خود منحرف می‌شوند. همچنین کریم‌کشته (۲۰۰۴) دریافتند، زارغانی که از منابع غیررسمی وام دریافت کرده‌اند، بیشتر مبالغ دریافتی را به مصرف نیازهای روزمره و سایر نیازهای خود رسانیده‌اند. لذا شناسایی متغیرهایی که منجر به رفتار بهینه در مصرف وام‌های تولیدی می‌شوند، به‌خصوص در رابطه با وام‌های خرد که با هدف فقرزدایی پایدار اعطا می‌شوند، بسیار مهم است.

نتایج آزمون مذکور نشان‌دهنده آن است که از بین متغیرهای واردشده به مدل، تنها متغیرهای «تعداد دفعات نظارت»، «سطح تحصیلات»، «تعداد اعضای گروه»، «ادراک از زمینه پیشرفت شغلی»، «عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام»، «ادراک از کنترل رفتار» و «ادراک از عملکرد شغلی» اثر معنی‌داری در تبیین عضویت افراد در هر یک از دو گروه متغیر وابسته «هزینه‌کرد وام در توسعه کسب‌وکار» داشته‌اند. سطح معنی‌داری در خصوص چهار متغیر مستقل، یک درصد و در خصوص سه متغیر دیگر ۵ درصد است. باتوجه به مثبت بودن ضرایب شش متغیر از متغیرهای فوق، می‌توان اظهار داشت که با افزایش انحراف معیار آن‌ها، احتمال انتقال افراد از گروه اول به گروه دوم متغیر وابسته افزایش می‌یابد. این موضوع در خصوص متغیر «عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام» برعکس است.

نسبت شانس یا Exp متغیرهای مستقل، نقش مهم‌تری در تفسیر دارد. نسبت شانس یک متغیر مستقل، نشان‌دهنده چگونگی تغییر در شانس تعلق فرد به طبقه مدنظر از متغیر وابسته، در ازای یک واحد تغییر در متغیر مستقل است. اگر نسبت شانس یک متغیر مستقل بالاتر از یک باشد، در صورت افزایش آن شانس وقوع پیامد مدنظر افزایش می‌یابد و در صورتی که کوچک‌تر از یک باشد، بالعکس. همان‌طور که مشخص است، نسبت شانس برای کلیه شش متغیر مستقل فوق، بالاتر از یک و برای متغیر «عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام» کوچک‌تر از یک است و لذا نتیجه مبتنی بر ضرایب B در اینجا نیز تأیید می‌شود (جدول شماره ۴).

شایان‌ذکر است که دو متغیر از هفت متغیر مستقل فوق، یعنی «سطح تحصیلات» و «ادراک از زمینه پیشرفت شغلی» از نوع ترتیبی هستند. در این دو متغیر، ابتدایی‌ترین سطح آن‌ها به‌عنوان گروه مرجع (پایه) تلقی و بقیه گروه‌ها با آن مقایسه شده‌اند. باتوجه به ضرایب جدول شماره ۴ می‌توان نتیجه گرفت که احتمال عضویت اعضای برخوردار از تحصیلات دانشگاهی در گروه دوم متغیر وابسته (مصرف بالای وام تولیدی در توسعه کسب‌وکار) در مقایسه با اعضای بی‌سواد یا برخوردار از سواد خواندن و نوشتن به شکل معنی‌داری کمتر است. همچنین احتمال عضویت اعضای برخوردار از ادراک متوسط نسبت به وجود زمینه پیشرفت شغلی، در گروه دوم متغیر وابسته، در مقایسه با اعضای برخوردار از ادراک اندک نسبت به وجود چنین زمینه‌ای کمتر است. در نهایت باتوجه به معنی‌داری ضرایب که در جدول شماره ۴ آمده است، معادله زیر ارائه گردید.

$$\text{Logit}(p) = 6/83 + 0/806 x_1 + 0/360 x_2 - 0/329 x_3 + 0/257 x_4 + 0/230 x_5 + 5/522 x_6 + 4/402 x_7$$

- X1: تعداد دفعات نظارت
 X2: ادراک از عملکرد شغلی

جدول ۴. متغیرهای مؤثر بر تفکیک اعضا بر اساس میزان هزینه‌کرد وام در توسعه کسب‌وکار.

متغیر	ضریب (B)	خطای استاندارد	Wald	الگوی لاجیت		Exp (odds ratio)
				درجه آزادی	سطح معنی‌داری	
جنسیت (۱)	-۰/۴۳۰	۰/۴۶۷	۰/۸۴۸	۱	۰/۳۵۷	۰/۶۵۱
تحت پوشش کمیته امداد امام (ره) (۱)	-۱/۰۰۴	۰/۶۴۲	۲/۴۴۳	۱	۰/۱۱۸	۰/۳۶۷
سطح تحصیلات			۵/۳۸۰	۳	۰/۱۴۶	
سطح تحصیلات (۱)	۱/۳۴۸	۰/۹۱۰	۲/۱۹۲	۱	۰/۱۳۹	۳/۸۴۹
سطح تحصیلات (۲)	۰/۹۹۸	۰/۷۳۷	۱/۸۳۶	۱	۰/۱۷۵	۲/۱۷۳
سطح تحصیلات (۳)	۱/۵۲۲	۰/۶۷۶	۵/۰۶۷	۱	۰/۰۲۴	۴/۵۸۰
ادراک از زمینه پیشرفت شغلی			۱۲/۰۲۰	۲	۰/۰۰۲	
ادراک از زمینه پیشرفت شغلی (۱)	۴/۴۰۲	۱/۲۹۵	۱۱/۵۵۹	۱	۰/۰۰۱	۸۱/۶۵۰
ادراک از زمینه پیشرفت شغلی (۲)	۲/۳۱۶	۱/۴۹۴	۲/۴۰۲	۱	۰/۱۲۱	۱۰/۱۳۱
سن	-۰/۰۱۰	۰/۰۳۱	۰/۱۰۷	۱	۰/۷۴۴	۰/۹۹۰
سهم فعالیت‌های کشاورزی از درآمد سالیانه فرد	۰/۰۰۵	۰/۰۰۵	۰/۹۳۱	۱	۰/۳۳۵	۱/۰۰۵
بعد خانوار	-۰/۱۴۱	۰/۱۱۴	۱/۵۴۰	۱	۰/۲۱۵	۰/۸۶۸
تعداد دام سبک	۰/۰۵۴	۰/۰۴۶	۱/۳۸۳	۱	۰/۲۴۰	۱/۰۵۶
تعداد دام سنگین	۰/۱۲۱	۰/۱۹۴	۰/۳۹۱	۱	۰/۵۳۲	۱/۱۲۹
میزان مساحت زمین تحت تملک (هکتار)	-۰/۰۱۴	۰/۰۵۱	۰/۰۶۵	۱	۰/۷۹۸	۰/۹۸۶
تعداد دفعات نظارت	۰/۸۰۶	۰/۲۴۴	۱۰/۸۸۳	۱	۰/۰۰۱	۲/۲۴۰
تعداد اعضای گروه	۰/۲۵۷	۰/۱۰۷	۵/۸۱۸	۱	۰/۰۱۶	۱/۲۹۴
نگرش شخصی نسبت به کارآفرینی	-۰/۱۵۵	۰/۱۶۰	۰/۹۴۶	۱	۰/۳۳۱	۰/۸۵۶
هنجارهای ذهنی	۰/۱۰۶	۰/۱۵۸	۰/۴۵۳	۱	۰/۵۰۱	۱/۱۱۲
ادراک از کنترل رفتار	۰/۲۳۰	۰/۱۰۶	۴/۷۵۸	۱	۰/۰۲۹	۱/۲۵۹
قصد کارآفرینانه	-۰/۲۳۵	۰/۱۶۹	۱/۹۱۷	۱	۰/۱۶۶	۰/۷۹۱
ادراک از عملکرد شغلی	۰/۳۶۰	۰/۱۱۷	۹/۵۰۶	۱	۰/۰۰۲	۱/۴۳۳
شفافیت و مشارکت‌جویی در مدیریت صندوق	۰/۰۴۰	۰/۱۰۲	۰/۱۵۴	۱	۰/۶۹۵	۱/۰۴۱
ادراک از عدم بهره‌مندی مناسب از جاده	۰/۰۰۳	۰/۱۱۲	۰/۰۰۱	۱	۰/۹۸۱	۱/۰۰۳
ادراک از عدم بهره‌مندی مناسب از آب	-۰/۰۴۰	۰/۱۵۹	۰/۰۶۴	۱	۰/۸۰۱	۰/۹۶۱
ادراک از عدم بهره‌مندی مناسب از برق	-۰/۰۴۸	۰/۰۶۹	۰/۴۹۱	۱	۰/۴۸۳	۰/۹۵۳
ادراک از فقر مالی	-۰/۲۳۸	۰/۱۹۷	۱/۴۶۲	۱	۰/۲۲۷	۰/۷۸۸
ادراک از عدم برخورداری از زمین مناسب	-۰/۱۰۵	۰/۰۸۴	۱/۵۵۹	۱	۰/۲۱۲	۰/۹۰۱
ادراک از ناکافی بودن مبلغ وام	-۰/۲۴۰	۰/۲۱۰	۱/۳۰۷	۱	۰/۲۵۳	۰/۷۸۷
عدم رضایت از بالا بودن اقساط وام	-۰/۳۲۹	۰/۱۰۸	۹/۳۰۳	۱	۰/۰۰۲	۰/۷۱۹
تعداد قطعات زمین	۰/۲۱۳	۰/۵۳۱	۰/۱۶۱	۱	۰/۶۸۸	۱/۲۳۷
عرض از مبدأ	-۶/۸۳	۵/۵۸۲	۱/۴۹۸	۱	۰/۲۲۱	۰/۰۰۱
					۰/۴۵۵	
					۰/۶۰۶	
	Cox and Snell					
	Nagelkerke					
	Pseudo R-Square					

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

جدول ۵. سازوکارهای بهبود نقش وام‌های خرد در توسعه کسب‌وکارها.

گویه	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات	اجماع
افزایش منابع صندوق با استفاده از منابع خیران و وقف	۴/۸۲	۰/۷۰۲	۰/۱۵	۱
وام‌دهی صندوق برای تأمین نیازهای اساسی زندگی	۴/۶۷	۰/۸۱۸	۰/۱۷	۲
افزایش منابع صندوق با استفاده از بودجه دولت	۴/۷۵	۰/۸۳۹	۰/۱۷	۳
تشویق مشتریان (اعضای) خوش حساب صندوق	۴/۴۵	۱/۰۶۳	۰/۲۴	۴
کمک به بیمه محصولات تولیدی اعضا	۴/۵۰	۱/۱۴۵	۰/۲۵	۵
کمک به بیمه اجتماعی اعضا	۴/۴۰	۱/۳۱۰	۰/۳۰	۶
تغییر و انعطاف در بازه‌های زمانی بازپرداخت اقساط	۴/۰۱	۱/۳۲۶	۰/۳۳	۷
افزایش مبلغ اقساط وام مشروط بر افزایش مبلغ وام	۳/۹	۱/۴۱۴	۰/۳۶	۸
تعیبه سازوکار برخورد مناسب با موارد تخلف در صندوق	۳/۰۰	۱/۲۱۱	۰/۴۰	۹
نقش‌آفرینی صندوق در بهبود دسترسی اعضا به بسترهای تولید موجود	۳/۱۸	۱/۳۱۹	۰/۴۱	۱۰
پرداخت تسهیلات کالایی (نهادهای) مرتبط با شغل اعضا	۳/۶۶	۱/۵۳۸	۰/۴۲	۱۱
نظارت و رسیدگی بیشتر و مستمرتر بر مصرف صحیح وام‌ها	۳/۱۵	۱/۳۴۵	۰/۴۳	۱۲
دقت بیشتر در پذیرش افراد برای عضویت در صندوق	۳/۷۲	۱/۷۳۳	۰/۴۶	۱۳
در نظر گرفتن سیاست‌های تنبیهی برای اعضای خاطی	۳/۲۰	۱/۶۴۷	۰/۵۱	۱۴
تبدیل تدریجی اعضا به سهامداران صندوق‌ها	۱/۹۴	۱/۲۲۹	۰/۶۳	۱۵
نقش‌آفرینی صندوق در ارائه مشاوره و آموزش شغلی	۱/۸۹	۱/۲۹۳	۰/۶۸	۱۶
افزایش مبلغ اقساط وام به‌منظور کاهش دوره انتظار برای دریافت وام بعدی	۱/۷۶	۱/۲۳۶	۰/۷۰	۱۷
توجه بیشتر مسئولان صندوق به پیشنهادهای اعضا	۲/۰۸	۱/۴۴۱	۰/۷۰	۱۸
کمک به ساماندهی اعضا در قالب شرکت‌هایی مانند تعاونی	۱/۷۱	۱/۲۵۰	۰/۷۳	۱۹
نقش‌آفرینی صندوق در سهولت کارهای اداری مربوط به کسب‌وکار	۱/۶۱	۱/۱۸۳	۰/۷۳	۲۰
نقش‌آفرینی صندوق در تأمین زیرساخت‌های عمومی (مانند جاده، برق)	۲/۱۱	۱/۵۷۹	۰/۷۵	۲۱

سازوکارهای فوق که برگرفته از جلسات و مصاحبه با اعضا و مسئولان صندوق‌ها بوده است، بر اساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای (۱: خیلی کم و ۵: خیلی زیاد) سنجیده شده‌اند.

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

- در سه سال اخیر، عملکرد شغلی خود را از نظر بهبود در کسب‌وکار، افزایش تولیدات و مشتریان بالا ارزیابی می‌کنند؛
- رنجش خاطر کمتری از بالا بودن اقساط وام داشته‌اند.

در تفسیر نتایج، شایان ذکر است که در گروه‌های پرجمعیت‌تر، نظارت افراد هم‌گروه بر نحوه مصرف وام یکدیگر پررنگ‌تر بوده و این امر احتمال انحراف را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، افرادی که دارای توان مالی به نسبت بهتری بودند، طبیعتاً مبلغ اقساط وام را کمتر آزردهنده ارزیابی کرده بودند. به نظر می‌رسد این افراد چون نیازهای اضطراری کمتری داشتند، از زمینه بهتری برای مصرف وام در امور تولیدی و در نتیجه ایجاد درآمد جدید برخوردار بودند. لذا طبیعی است که این افراد رنجش کمتری از بالا بودن مبلغ اقساط وام داشته باشند. بخشی از مطالعات

کاربست نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده در این تحقیق نشان داد که از بین سه سازه مطرح در نظریه مذکور، تنها ادراک از کنترل رفتاری، اثر معنی‌دار در تبیین هزینه کرد صحیح وام‌های تولیدی خرد دریافتی توسط اعضا داشته است. مطابق متغیرهای پیوسته معنی‌دار در معادله رگرسیون لجستیک، می‌توان نتیجه گرفت که افراد با ویژگی‌های زیر، به احتمال بیشتری بالای ۵۰ درصد وام تولیدی خود را در توسعه کسب‌وکار مصرف کرده‌اند:

• نظارت بیشتری بر هزینه کرد وام تولیدی آن‌ها اعمال شده است؛

• در گروه‌های پرجمعیت‌تری عضویت دارند؛

• احساس می‌کنند قدرت درونی بالایی در انجام موفقیت‌آمیز کارها دارند؛

کاهش دوره انتظار برای دریافت وام بعدی، نشان‌دهنده فرهنگ وابستگی در نمونه مورد مطالعه است.

باتوجه به متغیرهای مهم و اثرگذار بر هزینه‌کرد صحیح وام‌های خرد تولیدی، می‌توان گفت اعطای این وام‌ها زمانی می‌تواند در توسعه کسب‌وکار موفق باشد که فضای مناسبی برای استفاده بهره‌ور از آن‌ها باتوجه به شرایط اعضا که عمدتاً از وضعیت مالی مناسبی برخوردار نیستند، فراهم شود. در این راستا پیشنهاد می‌شود اقدامات مناسبی در زمینه نظارت بر هزینه‌کرد وام، تقویت زیرگروه‌های صندوق از نظر کمی و کیفی، بهبود اعتماد به نفس اعضا و ادراک ایشان نسبت به قدرت درونی خود، تنوع بخشی به تولیدات اعضا و بالا بردن توان مالی و پس‌انداز به منظور ایجاد امکان اخذ وام‌های با مبالغ بیشتر؛ با محوریت صندوق‌های اعتباری خرد شهرستان قلعه گنج انجام شود.

تقویت نظارت مردمی بر هزینه‌کرد وام‌ها به خصوص از طریق اپلیکیشن‌هایی که کار با آن‌ها ساده است، ارائه مشاوره‌ها و برگزاری کارگاه‌های روان‌شناختی با هدف تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس اعضا، آموزش مهارت مشاغل نوین و ارائه خدمات پشتیبانی به اعضا به منظور ورود به مشاغل جدید و افزایش قدرت مالی و پس‌انداز ایشان در تحقق کارکردهای فوق‌الذکر می‌تواند مؤثر باشد. البته بدین منظور این صندوق‌ها باید از تمرکز عمده بر اعطای وام باید به سمت ارائه خدمات توسعه کسب‌وکار و پشتیبانی‌های تکمیلی حرکت کنند. یافته‌های حاصل از بررسی اجماع نظر در خصوص سازوکارهای بهبود نقش وام‌های خرد در توسعه کسب‌وکار نیز نشان داد که اعضا اهمیت بالایی برای چنین خدماتی از جمله کمک به ایجاد پوشش بیمه محصولات تولیدی و بیمه اجتماعی اعضا و وام‌دهی برای تأمین نیازهای اساسی زندگی قائل بوده‌اند. در انتها نیز شایان ذکر است که مطالعه حاضر برخی از متغیرها مانند فرصت‌های شغلی در روستا، کیفیت زیرساخت‌ها را بر اساس ادراک روستائیان بررسی کرد و از این نظر می‌تواند تعمیم‌بخشی آن با محدودیت مواجه شود. لذا مطالعات آتی مشابه می‌توانند متغیرهای مذکور را به صورت کمی اندازه‌گیری کرده و وارد مدل کنند.

تشکر و قدردانی

در نهایت نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از حمایت‌های بنیاد علوی و کمیته امداد امام خمینی (ره) برای انجام این تحقیق تشکر و قدردانی به عمل آورند.

پیشین نیز نشان‌دهنده انحراف بیشتر در هزینه‌کرد اعتبارات کشاورزی در بین کشاورزان با درآمد کمتر (Mohammadi, Yeganeh, Cheraghi & Hosseinzadeh, 2012) و سطح مالکیت کمتر (Varmazyari, Kalantari & Shaebanali Fami, 2010) است. علاوه بر این، نتایج مطالعه حاضر از نظر اثر مثبت و معنی‌دار تعداد دفعات نظارت بر کاهش احتمال انحراف وام از مسیر تولید، با نتایج بخش قابل توجهی از مطالعات پیشین (Agbeko et al., 2017; Addae-Korankye, 2014; Nayak, & da Silva, 2019; Ogero, 2019; Varmazyari, Kalantari & Shaebanali Fami, 2010; Osei-Hwedie, Kurantin, 2019) همسویی دارد.

مطالعه حاضر نشان داد که بر نحوه هزینه‌کرد وام‌های تولیدی ۵۸ درصد از افراد وام‌گیرنده هیچ نظارتی از سوی مسئولان صورت نگرفته است. همچنین تنها ۳۱/۵ و ۲۷/۱ درصد افراد مورد مطالعه، به ترتیب، ادراک بالایی از عملکرد شغلی خود داشتند و از کنترل مناسب درونی برخوردار بودند. علاوه بر این ۷۰ درصد مطالعه‌شوندگان، ناراضی‌تری زیادی از بالا بودن مبلغ اقساط وام داشتند و اجماع بسیار اندکی را در خصوص سازوکار «افزایش مبلغ اقساط وام به منظور کاهش دوره انتظار برای دریافت وام بعدی» داشتند. بر این اساس، خروج بخش قابل توجهی از وام‌های تولیدی اعطایی، از مسیر توسعه کسب‌وکار منطقی به نظر می‌رسد. در همین راستا طبق یافته‌های مطالعه حاضر ۷۹/۸ و ۶۹ درصد اعضای صندوق‌های اعتباری خرد، معتقد بودند که وام‌های تولیدی اثر اندکی به ترتیب بر ایجاد اشتغال جدید و افزایش درآمد ایشان داشته است. در واقع، موضوع مذکور بیان‌کننده این مسئله است که وام‌های مذکور از دید وام‌گیرندگان، اثر اساسی در معیشت ایشان نداشته است. این یافته‌ها در مطالعات فعالیت و خارقانی (۲۰۱۱) نیز به نوعی اشاره شده است. به طور یکه نتایج تخمین‌های مدل پروبیت آن‌ها نشان داده است که اعتبارات خرد بر روی ایجاد «اشتغال با دستمزد و حقوق» بی‌تأثیر است و بر ایجاد اشتغال «بدون دستمزد و حقوق» تأثیر بسیار اندکی دارد.

بالاترین اجماع اعضای صندوق‌ها در خصوص «افزایش منابع صندوق با استفاده از منابع خیران و وقف»، «وام‌دهی صندوق برای تأمین نیازهای اساسی زندگی» و «افزایش منابع صندوق با استفاده از بودجه دولت» به عنوان سازوکارهای بهبود نقش وام‌های تولیدی خرد در توسعه کسب‌وکارها، می‌تواند نشان‌دهنده اتکای ایشان به منابع خارجی برای تداوم فعالیت صندوق‌ها و نیز پررنگ بودن موضوع تأمین نیازهای اساسی خانوارها باشد. برعکس، سازوکارهای پیشنهادی ناظر بر خوداتکایی صندوق‌ها از قبیل «تبدیل تدریجی اعضا به سهامداران صندوق‌ها»، «توجه بیشتر مسئولان صندوق به پیشنهادها و اعضا» و «کمک به ساماندهی اعضا در قالب شرکت‌هایی مانند تعاونی» با کمترین اقبال عمومی اعضا مواجه شد. این یافته‌ها در کنار عدم اجماع مناسب اعضا در خصوص بالا بردن مبلغ اقساط وام به منظور

References

- Addae-Korankye, A. (2014). Causes and control of loan default/delinquency in microfinance institutions in Ghana. *American International Journal of Contemporary Research*, 4(12), 36-45.
- Afrashteh, H. (2003). Credit policy in the agricultural sector. Conference on agricultural finance, experiences and lessons, Institute of economics, Tarbiat Modares University, pp. 401-391 (In Persian).
- Agbeko, D., Blok, V., Omta, S. W. F., & Van der Velde, G. (2017). The impact of training and monitoring on loan repayment of microfinance debtors in Ghana. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 14, 23-29.
- Ajzen, I. (1985). "From intentions to actions: a theory of planned behavior", in Kuhl, J. and Beckmann, J. (Eds), *Action Control: From Cognition to Behavior*, Springer, Heidelberg, pp. 11-39.
- Akhter, J., & Cheng, K. (2020). Sustainable empowerment initiatives among rural women through microcredit borrowings in Bangladesh. *Sustainability*, 12(6), 2275.
- Ali, A., Yousuf, S. (2019). Social capital and entrepreneurial intention: empirical evidence from rural community of Pakistan. *J Glob Entrepr Res* 9, 64 (2019). <https://doi.org/10.1186/s40497-019-0193-z>
- Al-shami, S. S. A., Razali, R. M., & Rashid, N. (2018). The effect of microcredit on women empowerment in welfare and decisions making in Malaysia. *Social Indicators Research*, 137(3), 1073-1090.
- Anderson, A., & Miller, C. (2003). Class matters: Social capital in the entrepreneurial process. *Journal of socio-economics*, 32(1), 17-36.
- Appah, E., John, M. S., & Wisdom, S. (2012). An analysis of microfinance and poverty reduction in Bayelsa State of Nigeria. *Kuwait Chapter of the Arabian Journal of Business and Management Review*, 1(7), 38-52.
- Awojobi, O. N. (2019). Microcredit as a strategy for poverty reduction in Nigeria: A systematic review of literature. *Global Journal of Social Sciences*, 18, 53-64.
- Barrowclough, D. (2018). *The Ins and Outs of Inclusive Finance: Some Lessons from Microfinance and Basic Income*. Nueva York y Ginebra: UNCTAD.
- Bateman, M. (2010). *Why Doesn't Microfinance Work? The Destructive Rise of Local Neoliberalism*. London: Zed Books
- Battaglia, M. P. (2008). In *Encyclopedia of survey research methods*. Edited by Lavrakas, P. J. Sage publications.
- Bohlmann, C., Rauch, A., & Zacher, H. (2017). A lifespan perspective on entrepreneurship: Perceived opportunities and skills explain the negative association between age and entrepreneurial activity. *Frontiers in psychology*, 8, 2015.
- Brownlee, J. (2018). A gentle introduction to statistical power and power analysis in python. Retrieved from *Machine Learning Mastery*: <https://machinelearningmastery.com/statistical-power-and-power-analysis-in-python>.
- Faliyat, V., & Kharqani, N. (2011). Investigating the impact of micro-finance on employment. *Journal of Work and Society*, 14, 28-47 (in Persian).
- Félix, E. G. S., & Belo, T. F. (2019). The impact of microcredit on poverty reduction in eleven developing countries in south-east Asia. *Journal of Multinational Financial Management*, 52, 100590.
- Hyder, Z. N. (2020). *Microfinance Works as a Tool for Poverty Reduction in Rural Bangladesh*.
- Idi, A. S., Damisa, M. A., Ahmed, B., Edekeheggor, O. I., & Oladimeji, Y. U. (2019). Micro-credit utilization and its impact on farmers maize output and household food security in Kaduna state, Nigeria. *Journal of Agriculture and Environment*, 15(1), 19-31.
- Islam, K., & O'Gorman, M. (2019). Microcredit contract design: A macroeconomic evaluation. *World Development*, 124, 104634.
- Johnson, N., Garcia, J., Rubiano, J. E., Quintero, M., Estrada, R. D., Mwangi, E., ... & Granados, S. (2009). Water and Poverty in Two Colombian Watersheds. *Water Alternatives*, 2(1).
- Karimkashteh, M. H. (2004). Investigating the distribution of agricultural credits and the characteristics of recipients of credits in Sistan and Baluchestan Province, *Bank and Agriculture Research*, No. 6, New Volume, pp. 112-89 (In Persian).
- Kolvareid, L., & Isaksen, E. (2006). New business start-up and subsequent entry into self-employment. *Journal of Business Venturing*, 21(6), 866-885.
- Krueger, N. F., Reilly, M. D., & Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 15, 411-432.
- Kumari, J. P., Azam, S. F., & Khalidah, S. (2019). The effect of microfinance services on poverty reduction: Analysis of empirical evidence in Sri Lankan perspectives. *European Journal of Economic and Financial Research*.
- Liñán, F., & Fayolle, A. (2015). A systematic literature review on entrepreneurial intentions: citation, thematic analyses, and research agenda. *International Entrepreneurship and Management Journal*.
- Littlefield, E., Morduch, J., & Hashemi, S. (2003). Is microfinance an effective strategy to reach the millennium development goals?. *Focus note*, 24(2003), 1-11.
- Mohammadi Yeganeh, B., Cheraghi, M., & Hosseinzadeh, A. (2012). Analysis of factors affecting the deviation of agricultural credits in rural areas: case study of Ghani Bigloo rural area, Zanjan district. *village and development journal*, Volume 15, Number 2, Pages 37-58 (In Persian).
- Mohd, S. (2018). A study on the performance of microfinance institutions in India. *Management*, 5(4), 116-128.
- Murad, A. B., & Idewe, I. E. O. (2017). The impact of microfinance institution in economic growth of a country: Nigeria in focus. *International Journal of Development and Management Review*, 12(1), 1-17.

- Myint, Y.M. Vyakarnam, S., & New, M.J. (2005) 'The effect of social capital in new venture creation: The Cambridge High-Technology Cluster', *Strategic Change*, 14. 3. pp. 16578.
- Nayak, B. S., & da Silva, R. V. (2019). Evolution and Effects of the Legal and Regulatory Framework on Microfinance in Brazil. *Latin American Policy*, 10(1), 162-179.
- Negin, V. (2005). The role of microfinance in reducing poverty. *Social Security Journal*, 7(3), 41-58.
- Nwibo, S. U., Okonkwo, T. O., Eze, A. V., Mbam, B. N., & Odoh, N. E. (2019). Effect of microcredit on poverty reduction among rural farm households in Northeast, Nigeria. *Asian Journal of Agricultural Extension, Economics & Sociology*, 1-9.
- Ogero, S. C. (2019). Effect of Loan Default on Financial Performance of Microfinance Institutions in Embu County: A Case Study of Bimas Limited-Embu County.
- Osei-Hwedie, B. Z., & Kurantin, N. (2019). Effect of Microfinance on Poor Peri-Urban Female-Headed Households and the Vulnerability of Women to Poverty in Ghana. In *Handbook of Research on Microfinancial Impacts on Women Empowerment, Poverty, and Inequality* (pp. 208-225). IGI Global.
- Rashidi, D., & Mansouri, B. (2005). Micro rural financial services, A basic step to poverty alleviation (providing a rural micro financial services support plan). rural credit and poverty alleviation micro credit seminar, agricultural bank research center, pp. 204- 193 (In Persian).
- Schmitt, A., Zacher, H., & de Lange, A. H. (2013). Focus on opportunities as a boundary condition of the relationship between job control and work engagement: a multi-sample, multi-method study. *Eur. J. Work Organ. Psychol.* 22, 505-519. doi: 10.1080/1359432X.2012.698055
- Schwab, J. A. (2002). Multinomial logistic regression: Basic relationships and complete problems.
- Sebstad, J., Cohen, M. (2001). *Microfinance, Risk Management and Poverty*. CGAP: World Bank, Washington, DC.
- Segers, K., Joost, D., & Patrick, D. (2010). The role of farmers and informal institutions in microcredit programs in Tigray, Northern Ethiopia. *Development and Technology*, : 520544-
- Shaiq, M. A., Kalantari, K., Asadi, A., & Barati, A. A. (2021). Investigating Afghanistan's Rural Development Challenges and their Solutions. *Journal of Rural Research*, 12(3), 520-535.
- Sulemana, M., Naiim, F. M., & Adjanyo, C. (2019). Role of microfinance in poverty reduction in the Ashaiman Municipality, Ghana. *African Research Review*, 13(3), 1-14.
- Thanh, P. T., Saito, K., & Duong, P. B. (2019). Impact of microcredit on rural household welfare and economic growth in Vietnam. *Journal of Policy Modeling*, 41(1), 120-139.
- UgbemObob, V., & Douglas Ekpebu, I. (2011). Determinants of formal agricultural credit allocation to the farm sector by arable crop farmers in Benue State, Nigeria. *African Journal of Agricultural Research*, 6(1): 181-185.
- Ullhoi, J.P. (2005) 'The social dimensions of entrepreneurship', *Technovation*. 25.8. pp. 939 50.
- Van Rooyen, C., Stewart, R., & De Wet, T. (2012). The impact of microfinance in sub-Saharan Africa: a systematic review of the evidence. *World development*, 40(11), 2249-2262.
- Varmzyari, H., Kalantari, K., & Shaban Ali Fami, H. (2009). Analysis of effective factors on how to use agricultural banking facilities (case: Khoy city). *Rural Research*, 1 (3), 83-108 (In Persian).
- Webster, L.M., Riopelle, R., & Chidzero, A.M. (1996). "World Bank Lending for Small Enterprises 1989-1993," Papers 311, World Bank - Technical Papers.
- Yli-Renko, H., Autio, E., & Sapienza, H. (2001). Social capital, knowledge acquisition and knowledge exploitation in young technology-based firms. *Strategic Management Journal*. 22. pp. 587-613.
- Zacher, H., Heusner, S., Schmitz, M., Zwierzanska, M. M., & Frese, M. (2010). Focus on opportunities as a mediator of the relationships between age, job complexity, and work performance. *J. Vocat. Behav.* 76, 374-386. doi: 10.1016/j.jvb.2009.09.001

